ג:, כ) (קלושין יג. וש"נ], ג) [שם ה. וש"נ],

ד) לקמן נד: פט: ב"מ יו:,

לן, ז) נע"בן, ה) גיי

מהרש"ל דמתני' דהכל הוי

ללדדין וכל"ל, ע) [דף מג.], י) [ובירושלמי אמר וכל״ל, ט)

טעם אחר שלא תגנוב משל בעלה ותאמר מלאמי.

מ"ין, כ) וכוה מיתרלא

שירטו מחוריתו החולה אילטריך אין כסף וילאה חנם חד לבוגרת וחד לנערות

לכתוב חד וע"כ מוקמינן לנערות דאי לבוגרת אמאי

אינטריך לאמה אלא ע"כ

והוי דרשינן מלאמה דמעשה ידיה דבוגרת לאב

וים מפרשים דאי לאו ק"ו דערכין ה"א דמלי מובין לה ולאמה אינטריך

לנטרה שנחארתה ונחגרשה

. שפירש טליתו עליה דהיינו

קדושין שוב אינו יכול למוכרה והקשה ה״ר ידידיה מנירינבורק אמאי

אינטריך ק"ו ע"כ לא

מינטריך קו מני מלי מלי מובן מתאי אינטריך לחמה מובן מתאי אינטריך לחמה דע"כ לנערה אינטריך ולח לנתלחקה וותנדבה בי מובר

מוקמינן לה לבוגרת

אחריתא דאמאי

חוחפות רי"ד

זכאי במציאתה משום איבה. פי׳ ואע״ג דכל זכותא דמתני׳ יליף מקראי , מציאתה אינה לא מצי למילף דבפ׳ אלו נערות בעי למילף בושת ופגם וצער שהם של אב מבנעוריה בית אביה ואקשינן אלא הא דאמר ר״ה א״ר מניין שמעשה הבת לאב שנאמר וכי ימכור תיפוק ליה מבנעוריה בית אביו ההיא בהפרת נדריה הוא דכתיב. וכ״ת ילפינז מיניה ובשני' אוחזין תנן מציאות רוו ורחו ההמויח הרי אלו שלו ומציאות בנו ובתו הגדולים הרי אלו שלהן ואמרי׳ התם לא קטן קטן ממש ולא גדול גדול ממש אלא כל שסומך על שלחן ארא כל סטומן כל סלוון אביו קורא קטן ואע"פ שהוא גדול בשנים וכל שאינו סמוך על שלחן . אביו קורא גדול ואע״פ אבין קורא גודר ואנים שהוא קטן בשנים: ואינו אוכל פירות וכו'. ת"ר האב אינו אוכל פירות האב אוכל פירות בחיי בתו במאי קמיפלגי ת״ק סבר רבנן פירות דאם תשתבי ממנע ולא פריק לה אלא אב מא״ל מימנע ולא פריק. בלא״ה נמי פריק . לה. פי׳ דחס עלה ור״ אבל היכא דא"ל (מימנע ולא פריק לה) אב נמי כיסא נקיטא לה תיזיל וחפרוה ופשה. פי׳ מגולה -לה והלכתא כת״ק: נשאת יחר וכוי. ח״ר כחר לה עמה מבית אביה לבית רעלה ומחה לא זרה הרעל בדברים הללו. משום אמרו זכה הבעל בדברים הללו. (והרב מפרש שאם שהנכסים בבית אביה זכה בהן הבעל כדמוכח לקמן בהלכתין גבי מסר האב לשלוחי הבעל שאפי׳ מסרה להם ומתה זכה ואפי׳ הן בבית אביה ולא . באו ליד הבעל והכא האירוסין ועדיין לא נשאת ימש״ה לא זכה בהז הבעל כתב ליתן לה מטלטלים בנדוניא ולא הספיק לתתם לה עד שמתה וכבר נשאת אע״פ שהבעל יורש את אשחו וכל וכמי ודוויחה הן שלו כיון שעדיין לא הספיק האב ליתן לבתו ולא ראו לידה עד שמחה דהכי קיבל אנפשיה שיתנם לרחו ולא לרטלה ור"ו עליו ליתנן ה"ה ככל נכסי נדוניתה והלכתא כת״ק ולא כתב לשם מוהר אלא כתב לו שחייב כך וכך זכה בהן דכאילו נתנן לו דמי:

משום איבה. פירש בקונטרס כיון דאינו חייב במזונותיה אי אמרת דמניאתה לעצמה איכא איבה ולא זיין לה ולר"י נראה איבה דמציאתה היינו שלא יקדשנה למנוול ומוכה שחין והא אינה עושה מלאכה היכי מצי כו': פקעמה. בטילותה: אלא קענה דאמרינן בפ"ק דב"מ (דף יב: ושם) גבי מציאת בנו ובתו הקטנים

לא קטן קטן ממש אלא גדול וסמוך על שולחן חביו זהו קטן קטן וחינו סמוך על שולחן אביו זהו גדול היינו דווקה בקטן הבל בקטנה הפילו אינה סמוכה על שולחן אביה הויא מציאתה לאב משום איבה שלא יקדשנה למנוול ומוכה שחין ולשמואל דאמר התם קטן קטן ממש אפי׳ אין סמוך על שולחן אביו משום דבשעה שמולחה מרינה חלל חביו ל"ל לפ"ה ח' דמתני׳ דהתם ללדדין קתני קטנה אפילו באינה סמוכה נערה בסמוכה וגדול הסמוך על שולחן אביו הוי מליאתו לעלמו לשמואל דליכא למיחש כולי האי לאיבה בבנים כמו בבנות דזילא בהו מילתא לחזר על הפתחים אבל קשה לפ״ה דפשיטא ליה לעילש דמליאתה לאחר מיתת האב לעלמה אע"ג דניזונית מן האחין ומה שפירש בקונטרס לעיל דלהכי פשיטא ליה דלעלמה דלא שייך בהו איבה כיון דבעל כרחייהו מיתונה חין נרחה לרשב"ה דשייך איבה אפילו היכא דקא מיתונא בעל כרחייהו שלא יטריחוה כל שעה לב"ד במזונות כדמוכח לקמן בפרק אלמנה (דף נה: ושם) דאלמנה מעשה ידיה ליתומים אע"ג דבעל כרחייהו מיתונה ומעשה ידיה חינן של בעל אלא משום איבה כדאמר בפרק אע"פ (לקמן דף נח:) מזוני עיקר ומעשה ידיה משום איבה ולפי׳ ר"י ניחה ואע"ג דמליאת אשה לבעלה אינה אלא משום איבה י) ואמר בפרק אלמנה (לקמן דף 11.) דגבי יתומים תיהוי לה איבה ואיבה ההיא איבה לאו משום מזונות הוא דלא דמיא למעשה ידיה אלא איבה דקטטה ובקטטה דידה ודיתומין והבת עם האחים לא חיישינן כיון דליכא איבה דמזונות ועוד נראה משום איבה. דכיון דאינו חייב במזונותיה אי אמרת מליאתה שלה איכא איבה ולא זיין לה תו: הא דוכי ליה רחמנא לאב למימסרה לחופה. כדכתיבה את בתי נתתי כל נתינות שבה במשמע ואותו היום

לא לריכא קרא. דקשיא לך לעיל אימא ה"מ קטנה דמני מובן לה לאו הושיא היא: כי אינעריך קרא לנערה. ואע"ג דעיקר קרא בקטנה כתיב מיהו קרא יתירא הוא דכתיב לאמה לאקושי בת לאמה להיקישא דנערה אתיא: **בנעוריה**. גבי הפרת נדרים כתיב והכי קאמר בנעוריה ברשות אביה היא. וכי תימא הא בהדיא כתיבו כי הניא אביה אותה אי לאו האי הוה אמינא בקטנה משתעי: ומימנע ולה פריק. לפיכך תהנו לו פירות כדאמר להמניי ופירהונה מחת פירות דליכלינהו בעל וכל פדיונה יהי עליו אם רב אם מעט דאי אמרת לינחינהו ויפדוה מהם אם תהיה שבוייה זמנין דלא מלו והשתא יהיב מדידיה: כיסא נקיטא. כים מלא מעות יש לה בסגולה ועד הנה לא נהניתי מהם עתה תפדה את עצמה ואם יחסר אני לא אשלים: כתב לה פירות כסות וכלים. פסק לה האב בנדוניתה שתכנים לבעלה מטלטלין כגון פירות תלושין וכסות וכלים וכתבן לה מן האירוסין: ומחה. באירוסין לא זכה כו': לימא בפלוגתה כו'. דמ"ד בעלה יורש נדונייתה מן האירוסין כרצנן דאמרי אם מת הוא גובה את הכל מנה מאתים ותוספת אלמא כתובתה קיימא כאילו נישאת אם מתה איהי נמי ירית איהו נדוניא שאף היא בתוך השטר נכתבה דהכי כתבינו דח נדוניא דהנעלת ליה מבי אבוה כך וכך ולבי ואוסיף לה מדיליה כך וכך:

מ״ד

מדאילטריך בבגדו בה ומיהו אין זה כל כך פשוט לכך נקיט ק"ו דהתם בפשיטות, תורה אור השלם ובי יִמְבֹּר אִישׁ אֶת. הַוֹּ לְאַמה לֹא מִיצִּי בָּתוֹ לָאַמה לֹא מִיצִּי לאָמָה לא תצא בצאת העבדים: שמות כא ז שמוז כא ז 2. אַלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִּוָּה יִיָּ אֶת משֶׁה בֵּין אִישׁ

לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרָיהָ בֵּית אָבִיהָ: במדבר ל יז

. וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר: דברים כד ב

גליון הש"ם גם' דמסר לה בשבתות ויו"מ. קשה לי הא ויו"ם. קשה מ"מ שייך ביטול מלאכה דהא יכולה לעשות דברים לעשות לחתוך תנות וכדומה המותרים ולשמור פירוח וכדומה דהא שכר שבת ליכא דררא דאיסורא דאורייתא ול"ע:

הגהות הב"ח (ה) תום' ד"ה כתב וכו' הא קתני שכתב לה שיבואו:

מוסף רש"י

גובה את הכל. בין כתובה של תנחי ב"ד דהיינו לאלמנה ומאחים לבתולה בין התוספת (ב"

משום איבה: במעשה ידיה: מגלז ¢דאמר רב הונא אמר רב מנין שמעשה הבת לאב שנאמר יוכי ימכור איש את בתו לאמה מה אמה מעשה ידיה לרבה אף בת מעשה ידיה לאביה ואימא הני מילי קטנה דמצי מזבן לה אבל נערה דלא מצי מובן לה מעשה ידיה דידה הוו מסתברא דאביה הוו דאי ם"ד מעשה ידיה לאו דאביה אלא הא דזכי ליה רחמנא לאב למימסרה לחופה היכי מצי מסר לה הא קמבטל לה ממעשה ידיה יפריך רב אחאי אימא דיהיב לה שכר פקעתה אי נמי דמסר לה בליליא אי נמי ∘דמסר לה בשבתות וימים טובים אלא קטנה לא צריכא קרא השתא זבוני מזבין לה מעשה ידיה מיבעי [אלא] כי איצטריך קרא לנערה: בהפרת נדריה: מנלן דכתיב בנעוריה בית אביה: ומקבל את גימה: מנלן דכתיב נויצאה והיתה שאיתקוש יציאה להוייה: ואינו אוכל פירות בחייה: ת"ר האב אינו אוכל פירות בחיי בתו רבי יוםי ברבי יהודה אומר האב אוכל פירות בחיי בתו במאָי קמיפלגי ת"ק סבר בשלמא בעל תקינו ליה רבנן פירי דא"כ מימנע ולא פריק אלא אב מאי איכא למימר דמימנע ולא פריק בלאו הכי פריק לה ור' יוםי בר' יהודה סבר אב נמי מימנע ולא פריק סבר כיסא נקיטא עילוה תיזיל ותפרוק נפשה: ניסת יתר עליו הבעל שהוא אוכל כו': ת"ר כתב לה פירות כסות וכלים שיבואו עמה מבית אביה לבית בעלה מתה לא זכה הבעל בדברים הללו משום רבי נתן אמרו זכה הבעל בדברים הללו לימא בפלוגתא דרבי אלעזר בן עזריה ורבגן קמיפלגי דתגן

שלא לר"י דמציאתה דומיא דקידושיה דהוי דאב אפילו אינה סמוכה על שולחנו ומעשה ידיה נמי אפילו אינה סמוכה הויא העדפה דאב: דובי ליה רחמנא לאב למימסרה לחופה. פירש נקונטרס דכתיג את נתי ותתי ואע"ג דקרא כשהיתה קטנה כדפרישית לעיל אלא דבלאו הכי פריך שפיר ועי"ל דהא דפריך לעיל ה"מ קטנה משום דאכתי לא קים לן שיהא לאב שום כח בנערה אבל הכא דכבר למד שיש לו כח לקדשה מו לית לן לאוקמא קרא בקטנה דווקא ולפ"ה דלעיל דזינתה אחר החופה לא הויא בסקילה ע"כ חופה הויא בנערות מדנסקלה על זנות בית אביה ול"ע אמאי לא גמרינן קידושין מחופה: דבובר דה בשבתות וי"ם. אע"ג דאמר במו"ק (דף ח: ושם) ושמחת בחגך ולא באשתך דאין נושאין נשים בחולו של מועד משום דאין מערבין שמחה בשמחה ודרשה גמורה היא כדאמר בחגיגה (דף ח: ושם) דהוי מדאורייתא אילא למימר דהכא איירי שעה אחת לפני יו"ט שהוא כיו"ט לענין מלאכה דתוספת דאורייתא ובטילה באותה שעה מן המלאכה א"ינ כשמסרה האב לשלוחי הבעל או נשואין בלא סעודה אע"ג דאמר בהחולץ (יבמוס דף מג: ושם) דנשואין בלא סעודה איכא שמחה לא חשיבא שמחה כולי האי שיהא אסור לישא ביו"ט מטעם זה: השתא זבוני מזבן לה בו' בי איצטריך לנערה. הקשה ה"ר יעקב מאורלינ"ש דאמאי אילטריך בערכין (דף כט:) למילף מק"ו דאין אדם יכול למכור את בתו כשהיא נערה דהשתא מכורה כבר יוצאה שאינה מכורה אינו דין שלא תמכר חיפוק ליה מהכא דאין יכול למוכרה מדאיצטריך לאמה דאי יכול למוכרה מה צריך קרא פשיטא דהשתא זבוני מזבן לה מעשה כו' ושמעתי בשם מורי הר"ם דמהכא נמי לא ידעינן אלא מכח ק"ו דהשתא זבוני מזבין לה ולי נראה דאי לאו ק״ו דהתם ה״א דמצי מזבן לה והוה דרשינן מלאמה דמעשה ידיה לאביה אפי׳ בצוגרת? : בתב דה פירות כסות וכדים. למאי דמוקי בקונטרס הך ברייתא מן האירוסין הא דקתני לקמן הלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל כו' מתה אביה יורשה אתיא כרבנן ומיהו בנישואין כ"ע מודו כדקתני בסיפא דההיא ואין נראה לר״ת דאי מן האירוסין למה קבעה אמתני׳ דהכא דאיירי בנישאת ועוד אמאי זכה לרבי נתן הא קתני שכתב (4) שיבואו עמה מבית אביה לבית בעלה והא לא באו ועוד דמסיק אבל הכא משום איחתוני הוא ואי באירוסין אירוסין לא הי קרי חימון אלא איקרובי דעתא כדלקמן בריש אע"פ (דף נו.) ואע"ג דבפרק הנושא (לקמן דף קב.) קאמר גבי כמה אתה נומן לבתך כך וכן יכו׳ דאיירי באירוסין בההיא הנאה דאיחתני אהדדי גמרי ומקנו באמירה יש לומר דה״פ בההיא הנאה שיבואו לבסוף לידי חיחון נשואין גמרי ומקנו אהדדי אף בשעת אירוסין ונראה לר"ת דהך ברייתא בנשואין מיירי וטעמא דלא זכה לתנא קמא משום דאנן דאין דעת האב ליתן נדוניא זו אלא ע"ת שתהנה בתו ממנה כמו הבעל ולרבי נתן לית ליה אומדנא וזכה הבעל וקאמר לימא דבפלוגתא דרבי אלעזר ורבנן קמיפלגי דמ"ד לא זכה כרבי אלעזר ואע"ג דההוא דר"א באירוסין והכא בנישואין מכל מקום מדמה להו כי היכי דאזיל ר' אלעור בתר אומדנא דלא כתב אלא על מנת לכונסה ה"ינ אזיל בתר אומדנא שלא כתב אלא על מנת שתהנה בתו ולבתר הכי קאמר למ"ד זכה דעד כאן לא קאמר ר"א אלא מדידיה לדידה דלא אקני לה אלא ע"מ לכונסה משום חיבת חופה אבל מדידה לדידיה אפי׳ ר״א מודה דדי לנו באומדנא של חיתון נישואין אע״ג דאיכא תו אומדנא אחרינא די לנו באומדנא זו כיון

ינתארמלה או נתגרשה בין מן הנשואין בין מן האירוסין גובה את הכל ר"א ב"ע"

אומר מן הנשואין גובה את הכל ומן האירוסין בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה